

Handläggare
Johanna Salén
08-508 260 32

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2013-11-19

Ökade insatser för cyklisternas säkerhet. Motion (2013:66) från Åke Askensten (MP). Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att som svar på remissen hänvisa till föreliggande tjänsteutlåtande.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Mattias Lundberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Motionären Åke Askensten (MP) påpekar att säkerheten för cyklister inte utvecklas i samma takt som cykeltrafiken. Idag utgör cyklister den trafikantgrupp som står för flest allvarligt skadade. Med anledning av detta föreslås ett ökat anslag om 50 miljoner kronor. Anslaget ska användas till utökade drift- och underhållsåtgärder, säkerhetsåtgärder på olycksdrabbade platser samt fler cykelbanor av god kvalitet. Kontoret anser att säkerhetsnivån för cyklister är en av de största utmaningarna inom trafiksäkerhetsområdet och arbetar intensivt med åtgärder enligt den cykelplan som antogs av Trafik- och renhållningsnämnden i oktober 2012. Ökade anslag påverkar förstås utbyggnadstakt, men det är också viktigt att fördelningen mellan drift och investering speglar de samlade behoven.

Trafikkontoret
Trafikplanering

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 260 32
Växel 08-508 272 00
johanna.salen@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

Bakgrund / Remissen

Trafik- och renhållningsnämnden har fått motion (2013:66) om ökade insatser för cyklisternas säkerhet på remiss från kommunstyrelsen. Motionen är skriven av Åke Askensten (MP) och lämnades till kommunfullmäktige den 23 september 2013.

Motionären menar att cykeltrafiken har ökat de senaste åren men att säkerheten för cyklister inte har utvecklats i samma takt. Som underlag hänvisas till ett flertal olika studier som gjorts kring cyklisternas säkerhet. För att komma tillrätta med detta föreslås ökade anslag som ska användas för nya bredare cykelbanor där gående och cyklister separeras, ökade underhållsinsatser, åtgärder för sänkta hastigheter och tydligare omhändertagande av cykeltrafiken i samband med gatuarbeten.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta

1. att anslaget till cykelbanor m.m. ökas med minst 50 miljoner kronor per år
2. att det ökade anslaget används till bättre underhåll, ökad snö- och halkbekämpning, säkerhetsåtgärder på olycksdrabbade platser och gator, fredade zoner samt fler cykelbanor av god kvalitet.

Ärendets beredning

Internt inom Trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Trafiksäkerhet

Säkerhetsnivån för cyklister är en av de största utmaningarna inom trafiksäkerhetsområdet. Idag utgör cyklister den trafikantgrupp som står för flest allvarligt skadade, knappt 2000 av totalt ca 4500, och varje år omkommer 20-30 cyklister i riket. Enligt VTI varierar andelen singelolyckor av samtliga inrapporterade cykelolyckor mellan 72 och 80 procent beroende på skademått. Inom gruppen för singelolyckor rapporteras även de som åkt av vägen eller ramlat omkull pga av att de väjt för annan trafikant, det är dock en mindre del av singelolyckorna som beror på detta, ca 10 procent. Den allra största delen av singelolyckorna, ca 44 procent, beror på faktorer som kan

härledas till drift och underhåll. 17 procent har med vägutformningen att göra.

Olycksstatistiken är hämtad ur STRADA och skiljer sig åt mellan polisrapporterade olyckor och sjukhusrapporterade. Mörkertalet för de oskyddade trafikanterna uppskattas till relativt högt. Det är också skillnad på olyckor och incidenter. Incidenter händer dagligen i trafiksystemet men behöver inte leda till en olycka. Om det sker många incidenter på en plats är det förmodligen en indikation på att det är en problematisk plats för trafikanterna, men ibland kan just detta bidra till att de allvarigare olyckorna uteblir eftersom trafikanterna på problematiska platser måste vara mer uppmärksamma. För många incidenter och för ofta är dock inte eftersträvansvärt och många besvärade incidenter skulle kunna förebyggas med infrastrukturförbättringar.

Stockholms stad medverkar i framtagandet av en strategi för ökad och säkrare cykling som drivs av Trafikverket. Medverkar i arbetet gör även Transportstyrelsen, VTI, Linköping kommun, Malmö stad, Huddinge kommun, Eskilstuna kommun, Cykelfrämjandet, Svensk cykling, Folksam och NTF. Huvudsyftet med projektet är att det ska mynna ut i ett urval av strategiska åtgärder baserat på ett gemensamt analysarbete. Bl a pågår forskning för att utrusta bilar med utanpåliggande airbags för att minska krockvåldet vid kollision samt skyddsutrustning för cyklister som kan minska skaderisken. Ett brett spektra av åtgärder kommer att föreslås och infrastrukturen är en viktig pusselbit, i synnerhet för att minska olycksrisken och förebygga risken för incidenter.

Planerade åtgärder i Stockholms stad

Trafikkontoret kan i första hand påverka infrastrukturens utformning och skapa en logiskt utbyggd cykelmiljö samt se till att infrastrukturen driftas och underhålls så att standarden är hög året om. Cykelplanen antogs i Trafik- och renhållningsnämnden i oktober 2012. I den pekas en mängd åtgärder ut för att skapa en säkrare cykelmiljö. Arbetet med att genomföra planen är i full gång. Bland annat handlar det i närtid om följande åtgärder:

- **Utbyggnad av prioriterade cykelstråk.** Breddning, ny infrastruktur (separerad från motorfordonstrafiken), hastighetssäkrade korsningspunkter, rakare genare sträckningar som förbättrar sikten, jämn asfalt och mindre kanter.

- **Utökad drift och underhåll på prioriterade stråk.**
Snöröjning och halkbekämpning, ny beläggning för att minska ojämnheter, ta bort grus tidigare, förbättra sikten genom att ta bort växlighet, förbättra belysningen längs cykelvägarna.
- **Förbättra samspel mellan cyklister och gående,** både i infrastrukturen och genom forskningsprojekt som ökar kunskapen kring vad som behöver göras och vilka åtgärder som är viktigast
- **Sänkta hastigheter.** Hastigheterna har stor betydelse när det gäller krockvård och oskyddade trafikanters säkerhet. På en mängd huvudgator med och utan cykelfält behöver hastigheten sänkas.
- **Smärre åtgärder** som inte är avgörande för trafiksäkerheten men som bidrar till att förbättra den. Grön våg och visualisering, fri högersväng och införande av fler gator med cykling mot körriktningen är några av de viktigaste åtgärderna. Detta skapar tydlighet i trafiksystemet och minskar rödljuskörningen bland cyklister samt körning mot körriktningen på platser där det är fullt möjligt men inte tillåtet.

Kontoret ska fortsätta arbetet med cykelplanens genomförande vilket betyder att fler projekt ska påbörjas och att rutiner som handlar om stadens arbete med cykel frågan ska implementeras. Bl a gäller det att skapa en bättre situation för cyklisterna vid vägarbeten och tillfälliga störningar.

Ökade anslag

Ökade anslag för cykel ger självklart en högre utbyggnadstakt och bidrar till att fler åtgärder med avseende på ökad trafiksäkerhet kan genomföras. För att kunna minska antalet olyckor är det viktigt att fördelningen mellan drift- och investeringsbudgeten speglar detta. Ju mer som byggs desto mer behöver underhållas och driftas för att standarden ska kunna upprätthållas.

Det tar ca tre år att bygga en längre cykelkoppling, från utredning år ett till genomförande år tre och framåt. Anslagen för cykelprojekt har under senare tid ökat och kontoret bygger successivt upp kapaciteten för att planera och genomföra projekten.

Trafikkontorets förslag

Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att som svar på remissen hänvisa till föreliggande tjänsteutlåtande. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Slut

Bilagor

Remissen om Motion (2013:6) om ökade insatser för cyklisternas säkerhet